

УДК [780.8:780.644.2.](477)

DOI 10.31654/2520-6966-2025-27F-113-259-271

Старко В. Г.

кандидат мистецтвознавства, доцент

Львівської Національної Музичної Академії імені М. В. Лисенка

volstar20@gmail.comorcid.org/0000-0001-5408-4033**Фаготисти України в музичному обширі сьогодення:
регіональний контекст**

У статті здійснено історичний екскурс конкурсної діяльності фаготистів у певному часовому просторі. Згадано конкурси та фестивалі за кордоном і містах колишнього СРСР, незалежної України, імена фаготистів-лауреатів та програми конкурсних творів. У статті досліджено історичний аспект розвитку конкурсної діяльності українських виконавців, пов'язаних із радянською дійсністю. Подано список фаготистів, які долучилися до конкурсної діяльності.

Ключові слова: фаготисти, конкурси, духовики-лауреати, конкурсні твори, професійна майстерність, фаготова школа.

Важливим показником стану фаготової школи України та її подальших перспектив є участь молодих виконавців у фестивалях та конкурсах – формі музичного життя, що дісталась нам у спадок від радянської доби. У всесоюзних конкурсах виконавці-духовики почали брати участь із 1935 р., коли у Ленінграді було проведено другий Всесоюзний конкурс музикантів-виконавців. Про значення участі духовиків зауважував один із членів журі, професор А. Б. Гольденвейзер: "Вперше представлена на конкурсі група виконавців на духових інструментах висунула кілька блискучих артистів... Відродження мистецтва сольної гри на духових інструментах – явище дуже втішне" [2, с. 62].

Перший Всесоюзний конкурс виключно для виконавців на духових інструментах відбувся у 1941 році та проходив у три етапи, охопивши понад 100 учасників і засвідчивши прогрес духового виконавського мистецтва, високий професійний рівень духовиків-лауреатів. Варто відзначити, що першу премію серед усіх учасників здобув український флейтист з Харкова Федір Прохачов. Він викладав флейту у повоєнні роки у Львівській консерваторії та був вчителем всесвітньо відомого флейтиста Дмитра Біди.

У період Другої світової війни та перші роки післявоєнної відбудови традицію проведення конкурсів було перервано. Наступною значною подією у духовому виконавстві став Всесоюзний конкурс музикантів-виконавців на оркестрових інструментах у Ленінграді (1963 р.). На першому турі конкурсу обов'язковими творами для фаготистів були концерт В. А. Моцарта (перша і друга частини) та Скерцо О. Мірошнікова, на третьому турі – концерт для фагота К. М. Вебера. "Конкурс підсумував розвиток виконавства на духових інструментах і педагогіки в період із кінця 40-х – до початку 60-х років та став творчим оглядом нового покоління музикантів-духовиків" [3, с. 212].

Згодом, через постійно зростаючу кількість учасників відбулася диференціація конкурсу за групами: окремо дерев'яні та мідні духові інструменти. Змагання виконавців на дерев'яних духових інструментах вперше відбулося у Мінську в 1979 р., потім в Одесі у 1983 р. З 1947 року наші духовики брали участь в Міжнародних конкурсах, отримували переконливі перемоги на Всесвітніх фестивалях молоді та студентів у Празі (1947 р.), Будапешті (1949 р. українським фаготист А. Абаджян посів 3-тє місце, Берліні (1951 р., А. Абаджян – 1-ше місце, Л. Богданов- 2-ге), у Бухаресті (1953 р.), Варшаві (1955 р.), Москві (1957 р.), Відні (1959 р.), Гельсінкі (1962 р.). З 1953 року українські духовики брали участь у щорічному міжнародному музичному конкурсі "Празька весна", з 1966 р. – в Мюнхенському конкурсі. Лауреатами другої премії на конкурсі "Празька весна" 1959 р. став український фаготист В. Власенко. Саме йому (зі 42-х учасників) оргкомітет презентував інструмент чеського виробництва. Вдалим для наших митців виявився конкурс у Будапешті 1965 р., де змагались флейтисти, кларнетисти та фаготисти, а також квінтели духових інструментів.

Конкурси не лише привертають суспільну увагу до духової музики, сольного виконавства, але є важливою складовою творчого життя музикантів, міцним плацдармом для творчої самореалізації виконавців та подальшого підвищення їх професійного рівня. "Результати виступів на конкурсах суттєво впливають на виконавську долю музиканта, адже підготовка та участь у творчих змаганнях завжди стимулюють художній потенціал виконавця, збагачують репертуар, розвивають артистизм, відчуття відповідальності" [2, с. 54]. Важливими є питання формування конкурсних програм, критеріїв добору учасників, принципів оцінювання. Однак, участь українських фаготистів та інших виконавців-духовиків у міжнародних конкурсах майже до кінця ХХ століття супроводжувалася проблемами, свідомим блокуванням зі сторони

російських колег із метою зменшення кількості конкурентів. Як зазначає В. Посвалюк: "Рішення про учасників міжнародних конкурсів приймалися у Москві, і саме цією обставиною пояснено мізерний відсоток участі наших музикантів у змаганнях такого рівня... російські колеги цілком свідомо надсилали умови та програми майбутніх конкурсів за місяць, а то й за два-три тижні до їх початку, що, звісно, не дозволяло гідно підготуватись і вдало виступити" [2, с. 56-57]. Відтак, на конкурсах має місце певна міра необ'єктивності в оцінюванні учасників. Журі Першого конкурсу музикантів-духовиків ім. М. А. Римського-Корсакова у Санкт-Петербурзі в 2005 році усі призові місця за спеціальністю "фагот" присудило лише російським виконавцям, – Москва – одне місце, Санкт-Петербург – чотири, включаючи дипломи. Парадоксальним чином виконавці широко відомої київської школи фаготистів залишились не відзначеними зовсім, хоча змагались лише зі студентами російських консерваторій. Це є безсумнівним свідченням імперських амбіцій та свавілля росіян у всіх аспектах ставлення до українців.

За час від проголошення незалежності України умови організації та проведення конкурсів значно змінилися. Визнаних українських духовиків часто запрошують до роботи в журі Міжнародних конкурсів (академік В. Апатський, професор Р. Вовк та Ю. Василевич). Конкурси в Україні починають проводитися чимраз частіше, однак організатори все більше стикаються з проблемою дефіциту коштів, пошуку спонсорів, організацією реклами та оренди залів.

До початку анексії Криму, пандемії коронавірусу та повномасштабного вторгнення в Україні щороку проводилося більше десяти розмаїтих конкурсів музикантів-виконавців на всіх духових та ударних інструментах у Києві, Ворзелі, Полтаві, Львові, Івано-Франківську, Ужгороді, Сімферополі, Чернівцях, а також конкурси для окремих спеціальностей інструменталістів.

У 1986 р. в Дніпропетровську відбувся Перший республіканський конкурс виконавців на дерев'яних духових інструментах. Він складався з трьох турів, у яких програма для фаготистів передбачала наступні твори:

I Тур

1. Ф. Данці. Концерт фа мажор (II і III частини).
2. В. Артемов. Воскресна соната.

II Тур

1. А. Вівальді. Концерт мі-бемоль мажор по каталогу Фанна N 27.
2. Віртуозна п'єса композиторів ХХ століття, одна з наступних на вибір виконавця.

- Р. Бутрі. Інтерференція.
- А. Жоліве. Концерт (I частина).
- А. Томазі. Концерт (I або II і III частини).

3. Обов'язковий твір українського радянського композитора, написаний не раніше 1980 р., який оголошується за три місяці до конкурсу.

III Тур

1. В. А. Моцарт. Концерт із каденцією на вибір виконавця.
2. О. Чайковський. Концерт (II, III частини).

Відтак, основу конкурсного репертуару становили твори зарубіжних композиторів. Учасників-фаготистів на конкурс прибуло дев'ятеро. Представлено всі осередки фаготових шкіл України, окрім Одеси: три учасники з Києва, двоє зі Львова та Дніпропетровська, по-одному з Харкова та Донецька. Вікова шкала учасників охопила від 17 до 26 років.

Кількість учасників Республіканського конкурсу виконавців на дерев'яних духових інструментах у Рівному в 1990 р. зросла майже вдвічі.

Програма трьох турів включала наступні твори:

I Тур.

1. А. Вівальді – Концерт фа-мажор (F VIII No20).
2. О. Наседкін – Речитатив і Арія для фаготу та фортепіано.

II Тур.

1. К. Сен-Санс – Соната.
2. Один із творів зарубіжного композитора із наступних:
  - О. Нуссіо – Варіації на тему Перголезі.
  - Є. Такач – Соната.

- Ж. Цбінден – Балада.

3. Твір, написаний спеціально до конкурсу.

III Тур.

1. В. А. Моцарт – Концерт сі-бемоль мажор.
2. Е. Денісов – Соната.

Склад учасників-фаготистів конкурсу в Рівному виявився більш однорідним, порівняно з Дніпропетровськом. Його основу утворили студенти II-V курсів музичних ВНЗ України (12 із 16-ти учасників).

Порівняння двох Всеукраїнських конкурсів у Дніпропетровську (1986 р.) та Рівному (1990 р.) увиразнило панораму прогресивних зрушень у ході розвитку фаготового мистецтва України.

Певнено заявила про себе нова потужна плеяда фахових виконавців-фаготистів, серед яких засяяли жіночі імена (Доброва О. та Нікітіна Т.).

Звичайно, за кожним підготовленим до конкурсу студентом стоїть копітка методична робота його викладача. Безперечним взірцем для педагогів-фаготистів залишається приклад фундатора української фаготової школи Володимира Апатського. Він шліфував майстерність своїх учнів регулярно та високопрофесійно, на найвищому аналітичному рівні, шляхом копіткої роботи, спрямованої на всебічний розвиток особистості, її неперервне вдосконалення. "Виконавські вершини, підкорені В. Апатським, природна допитливість не могли не трансформуватись у цікаві педагогічні результати, які сміливо можна вважати унікальними" – зазначає Р. Вовк [1, с. 87]. Визнання його педагогічних звершень розпочалося після Всеоюзного конкурсу виконавців на духових і ударних інструментах у Мінську в 1979 року. коли два студенти Апатського здобули першу і другу лауреатські премії. "Не можна не казати про справжню ціну тих перемог, адже на той час виграти всеоюзний конкурс було значно важче, ніж будь-який міжнародний, бо не є таємницею, що тоді переможцями на всеоюзних конкурсах були переважно вихованці Московської та Ленінградської консерваторій. Щоб одночасно два молодих музиканта з України вибороли дві перші премії, їм необхідно було виконати конкурсні програми на порядок краще за конкурентів. Володимир Миколайович сотворив справжнє диво!" [1]. писав Р. Вовк.

Про методичні досягнення Апатського-Вчителя свідчить кількість студентів його класу (понад 50), що стали лауреатами rozmaїтих конкурсів.

Особливе місце в поступі духового мистецтва України посіло систематичне проведення у Львові Міжнародних конкурсів молодих виконавців на дерев'яних духових інструментах імені Дмитра Біди.

Перший Міжнародний конкурс виконавців на дерев'яних духових інструментах ім. Д. Біди.

Львів – 1996 р. За двома віковими групами : молодша охоплює дітей віком до 14 років, старша – до 18 років.

Молодша група:

I Тур (заочний, прослуховування запису):

A. Вівальді – Соната мі-мінор II ч.

II Тур.

1. A. Вівальді – Соната мі-мінор II ч.

2. М. Лисенко – Елегія.

III Тур.

1. В. А. Моцарт – Соната N 4, I ч. мі-мінор.

2. Б. Лятошинський – Мелодія.

Старша група:

I Тур.

1. А. Вівальді – Концерт до-мажор II-III ч.

II Тур.

1. А. Вівальді – Концерт до-мажор II – III ч.

2. Коломієць – Скерцо.

III Тур.

1. І. Пауер – Концерт II – III ч.

2. М. Лисенко – Серенада.

Міжнародний конкурс виконавців на дерев'яних духових інструментах ім. Д. Біди. Львів – 2000 р.

Молодша група:

I – Тур (запис).

1. Один із творів:

а) А. Вівальді – Соната мі-мінор.

б) Бен. Марчелло – Соната мі-мінор.

2. Твір малої форми за вибором конкурсанта.

II – Тур.

1. Виконання двох творів із I туру, записаних на плівку.

2. Твір малої форми українського композитора.

III – Тур.

1. Один з творів В. А. Моцарта:

а) Соната N 1 I ч. ля-мажор.

б) Соната N 4 I ч. мі-мінор (пер. Р.Терьохіна).

2. Твір малої форми за вибором конкурсанта (крім творів, виконаних конкурсантом у 1 і 2 турах).

Середня група:

I Тур (касета).

1. Один з творів:

а) А. Вівальді – Концерт до-мажор або мі-мінор.

б) Твір малої форми на вибір учасника.

II Тур.

1. Виконання двох творів із I туру (записаних плівку) обов'язково.

2. Твір українського композитора за вибором конкурсанта.

III Тур.

1. Один із творів:

а) Ф. Данці – Концерт F dur (II і III ч.)

б) Л. Мільде – Концерт I або II і III частини.

2. Твір віртуозного характеру, за вибором конкурсанта.

Старша група:

I Тур.

1. Один із творів:

а) Ф. Дев'єн – Соната сі-b-мажор.

б) К. Сен-Санс – Соната.

2. Твір віртуозного характеру за вибором конкурсанта.

II Тур.

1. Виконання двох творів із I туру.

2. Один із творів:

а) В. Рунчак Песа для фагота в 4-х частинах.

б) А. Жилінський "Фаготіна".

в контексті національної культури України та зарубіжжя

III Тур.

1. Один із творів:

а) В. А. Моцарт – Концерт сі-бемоль мажор з каденцією.

б) К. М. Вебер – Концерт фа-мажор.

2. Твір віртуозного характеру за вибором конкурсанта (можливе повторення твору I або II туру).

Активна участь українських фаготистів у Всеукраїнських та Міжнародних конкурсах, фестивалях та кількості виборених перемог слугує яскравим показником здобутків нашої виконавської школи, утверджує її значимість у світовому культурному просторі, а також сприяє її подальшому розвитку та зростанню творчого взаємообміну. "Проведення ряду Всеукраїнських конкурсів музикантів-духовиків (Львів, Тернопіль, Рівне) є важливим кроком у справі розвитку українського мистецтва гри на духових інструментах. Ці заходи підтверджують зростання інтересу до здобуття професії музиканта, підвищення престижності діяльності у музичній сфері", – зазначає В. Посвалюк [3, с. 127].

Відомості про учасників, лауреатів та переможців конкурсів:

У 1986 році в Дніпропетровську на Республіканському конкурсі виконавців на дерев'яних духових інструментах на одній сцені змагались студенти консерваторій :

1. Войтов Олександр Олександрович (1963 р. н.) – студент IV курсу Харківського інституту мистецтв ім. І. П.Котляревського, клас доцента, кандидата мистецтвознавства Г. А. Абаджяна.

2. Гурняк Андрій Богданович (1964 р. н.) – студент II курсу Львівської державної консерваторії ім. М. В. Лисенка, клас в. о. професора, кандидата мистецтвознавства В. М. Семеніченка.

3. Пантелейчук Георгій Іванович (нар.1961 р.) – студент IV курсу Київської державної консерваторії ім. П.І.Чайковського, клас в. о. професора, кандидата мистецтвознавства В.М. Апатського.

4. Гурін Олексій Іванович (1960 р. н.) – закінчив у 1984 році Московську державну консерваторію ім. П. І. Чайковського. Викладач Дніпропетровського державного училища ім. М. І. Глінки.

5. Кях Сергій Миколайович (1961 р. н.) – закінчив у 1985 р. Харківський інститут мистецтв ім. І. П. Котляревського по класу Г. А. Абаджяна. Артист симфонічного оркестру Дніпропетровської філармонії.

6. Петров Олександр Георгійович (1960 р. н.) – закінчив у 1984 році Київську державну консерваторію ім. П. І. Чайковського по класу в. о. професора, кандидата мистецтвознавства В. М. Апатського. Артист оркестру Державного дитячого музичного театру.

7. Пшеничний Микола Миколайович (1960 р. н.) – закінчив у 1984 р. Донецький державний музично-педагогічний інститут по класу заслуженого артиста УРСР, доцента Г. І. Костринського. Артист симфонічного оркестру Донецької обласної філармонії.

Учні музичних шкіл-інтернатів – наймолодші учасники (2):

8. Старко Володимир Григорович (1969 р. н.) – учень 10 класу Львівської середньої спеціальної музичної школи-інтернату ім. С. А. Крушельницької, клас в. о. професора, кандидата мистецтвознавства В. М. Семеніченка.

9. Ткачук Олексій Петрович (1969 р. н.) – учень 10 класу Київської середньої спеціальної музичної школи-інтернату ім. М. В. Лисенка (клас викладача Ю. М. Дондакова).

Учасники Республіканського конкурсу виконавців на дерев'яних духових інструментах у м. Рівному в 1990 р.

П'ять студентів Київської державної консерваторії ім. П. І. Чайковського, клас заслуженого артиста УРСР, кандидата мистецтвознавства, професора В. Апатського:

1. Цюцюра Вадим Дмитрович (1971 р. н.) – студент II курсу;

2. Авраменко Олексій Валерійович (1968 р. н.) – студент III курсу;

3. Конрад Юрій Георгійович (1965 р. н.) – студент V курсу;

4. Медведєв Олег Едуардович (1965 р. н.) – студент V курсу. У складі ансамблю став лауреатом II республіканського конкурсу камерних колективів та виконавців (м. Київ, 1987р.); лауреат Республіканського радіо конкурсу "Нові імена" (1990р.).

5. Шамін Геннадій Миколайович (1965 р. н.) – студент V курсу.

Чотири студенти Донецького державного музично-педагогічного інституту ім. С. С. Прокоф'єва, клас заслуженого артиста УРСР, доцента Г. І. Костринського:

6. Гриневич Ігор Михайлович (1969 р. н.) – студент III курсу;

7. Купрійчук Анатолій Євгенович (1968 р. н.) – студент III курсу.

8. Нікітіна Тетяна Станіславівна (1967 р. н.) – студентка IV курсу;

9. Доброва Ольга Миколаївна (1967 р. н.) – студентка V курсу.

Два студенти Харківського інституту мистецтв ім. І. П. Котляревського, клас кандидата мистецтвознавства, доцента Г. А. Абаджяна:

10. Тягноренко Андрій Владиславович (1970 р. н.) – студент III курсу;

11. Сиромолот Едуард Анатолійович (нар. 1966 р. н.) – студент V курсу.

Студент Львівської державної консерваторії ім. М. В. Лисенка, клас кандидата мистецтвознавства в. о. професора Семеніченка

12. Старко Володимир Григорович (1969 р. н.) – студент III курсу.

Артист філармонії і найстарший учасник:

13. Халілаєв Юсуф Ремзійович (1962 р. н.). У 1986 р. закінчив Одеську державну консерваторію ім. А. В. Нежданової по класу викладача В. В. Янчука. Артист камерного оркестру Херсонської обласної філармонії.

Учні шкіл-інтернатів та музичного училища:

14. Кукса Олександр Володимирович (1973 р. н.) – учень 11 класу Київської середньої музичної школи-інтернату ім. М. В. Лисенка, клас викладача Ю. М. Дондакова.

15. Шопша Олексій Миколайович (1973 р. н.) – випускник 1990 р. Київської середньої спеціальної музичної школи-інтернату ім. М. В. Лисенка, клас викладача Ю. М. Дондакова.

16. Якунін Ігор Іванович (1969 р. н.) – учень III курсу Чернігівського державного музичного училища ім. Л. М. Ревуцького, клас викладача М. Г. Гришака.

Студенти класу В. Апатського, що стали лауреатами конкурсів –
Лауреати Всесоюзних конкурсів:

Перша премія:

1979 р. м. Мінськ – Клечевський Олександр.

1983 р. м. Одеса – Осадчий Тарас (та гран-прі).

1987 р. м. Хмельницький – Петров О.

1991 р. м. Тамбов – Авраменко Олексій.

Друга премія:

1983 р. м. Одеса – Цюбко Сергій.

Третя премія:

1987 р. м. Хмельницький – Пантелейчук Григорій.

Лауреати Всеукраїнських і міжнародних конкурсів:

1979 р. м. Київ

Перша премія – Дондаков Юрій, Клечевський Олександр.

- Третя премія – Костюк Микола.
1980 р. Третій Республіканський конкурс:
Друга премія – Осадчий Тарас.
1988 р. м. Тулон (Франція) Міжнародний конкурс
Четверта премія – Осадчий Тарас.
1990 р. м. Рівне – Республіканський конкурс:
Перша премія – Авраменко Олексій, Медведєв Олег.
1990 р. м. Маркнойкірхен (Німеччина) – Міжнародний конкурс:
Третя премія – Ткачук Олексій
1994 р. м. Мінськ Міжнародний конкурс
Перша премія – Ткачук Олексій.
1997 р. м. Київ – конкурс на стипендію фірми "Ямаха".
Перше місце – Герасимов Володимир.
2000 р. м. Львів Міжнародний конкурс ім. Д. Біди.
Перша премія – Сербінов М, Сасенко О., Малиновський М.
2001 р. м. Київ конкурс "Нові імена України":
Перша премія – Малиновський Максим – I премія.
2002 р. Лодзь – (Польща) Міжнародний конкурс.
Третя премія – Мосюк Анатолій.
2003 р. м. Львів – Міжнародний конкурс ім. Д. Біди.
Перша премія – Руснак Станіслав, Саєнко Олександр.
Друга премія – Костін Дмитро.
2006 р. м. Рівне – Всеукраїнський конкурс ім. В. Старченка.
Гран-прі – Руснак Станіслав.
Перша премія – Антонович Антон та Ткачук Андрій.
Друга премія – Васєєв Юрій.
2006 р. м. Львів – Міжнародний конкурс ім. Д. Біди.
Перша премія – Антонович А., Крещенський М.
Друга премія – Антошин Володимир.
2008 р. м. Київ – конкурс "Класичний меридіан":
Гран-прі – Крещенський Марк.
2009 р. м. Львів – Міжнародний конкурс ім. Д. Біди.
Перша премія – Мацкевич Павло.
Друга премія – Вітрук Владислав.
Третя премія – Олійник Тарас.
М. Ворзель – Міжнародний конкурс молодих виконавців
«Мистецтво XXI століття».
Internationale competition of young performers "21st century Art":
2002 р. Гран-прі – Антонович Антон.
2002 р. Гран-прі – Мосюк Анатолій.

2003 р. Гран-прі – Руснак Станіслав.

2004 р. Гран-прі – Мосюк Анатолій.

2005 р. Гран-прі – Антонович Антон.

2005 р. Перша – премія Васеєв Юрій.

2005 р. Друга премія – Малиновський Максим.

2008 р. Гран-прі – Крещенський Марк.

2008 р. Перша премія – Вітрук Владислав.

М. Чернівці – Конкурс виконавців на дерев'яних духових інструментах:

2000 р. Перша премія – Малиновський Максим.

2007 р. Перша премія – Кусяк Юрій.

2007 р. Друга премія – Фізер Віталій.

2004 р. Перша премія – Костін Дмитро.

Пташник І. – гран-прі Шостого Міжнародного конкурсу молодих виконавців (ансамблів) на дерев'яних духових інструментах ім. В'ячеслава Старченка. Рівне, 18-21 квітня 2013 р.

Студенти класу доцента Старка В. Г. – лауреати міжнародних і всеукраїнських конкурсів:

Ткачук А. – лауреат другої премії Другого Всеукраїнського відкритого конкурсу молодих виконавців (ансамблів) на духових та ударних інструментах ім. В. Старченка. Рівне, 12-16 квітня 2006 р.

Мелета І. – диплом 1-го ступеня Шостого Міжнародного конкурсу молодих виконавців (ансамблів) на дерев'яних духових інструментах ім. В'ячеслава Старченка. Рівне, 18-21 квітня 2013 р.

Мелета І. – диплом лауреата 3-ї премії Шостого Міжнародного конкурсу молодих виконавців на дерев'яних духових інструментах ім. Д. Біди. Львів, 24 – 28 листопада 2013 р.

- Перший Міжнародний конкурс виконавців на духових інструментах ім. В. Антонова та М. Закопця, 17-21 квітня 2018 р. Лауреат 3-ї премії Віков Кріштов.

- Міжнародний конкурс "Spring Symfony 2021" Чеська республіка, м. Прага. Лауреат 1-ї премії Курілець Владислав 2021 р., квітень.

- Міжнародний конкурс "Racconto di primaveua" Італія, місто Равенна. Лауреат 1-ї премії Курілець Владислав 2021 р., квітень.

- Другий Всеукраїнський конкурс камерних ансамблів духових та ударних інструментів імені Франца та Карла Доплерів, м. Львів, 8-10 листопада 2018 р. Лауреати 3-ї премії – Яструбецька Валерія, Гамар Тарас та Віков Кріштов (фагот).

- 18-й Всеукраїнський конкурс-фестиваль "Весняний зорепад" м. Черкаси. Лауреат 1-ї премії Курілець Владислав. 6 березня 2021 р.

- IX-й Всеукраїнський конкурс виконавців (ансамблів) на духових та ударних інструментах імені В. Старченка. Лауреат 2-ї премії Куріпець В. 23-25 квітня 2021 р., м. Рівне.

- X-й Всеукраїнський конкурс виконавців (ансамблів) на духових та ударних інструментах імені В. Старченка. Лауреат 1-ї премії Роїк Д. 28-29 квітня 2023 р., м. Рівне.

- X – й Всеукраїнський конкурс виконавців (ансамблів) на духових та ударних інструментах імені В. Старченка. Левитський Д. Диплом. 28-29 квітня 2023 р., м. Рівне.

- XI – й Міжнародний конкурс виконавців (ансамблів) на духових та ударних інструментах імені В. Старченка. Лауреати III – ї премії Клещевніков Н. та Островський Ю. 28 – 29 квітня 2025 р.

Варта уваги подія, яка трапилася на Міжнародному конкурсі ім. Д. Біди у 2010 р. у Львові. Головою журі був фаготист з росії В. Попов. У старшій групі змагалися 2 учасники з росії та студент класу фагота ЛНМА ім. М. В. Лисенка (клас доцента Старка В. Г.), Доу Сен (КНР). Студенти з росії отримали 1-шу та 2-гу премію, а студенту зі Львова не дали навіть звання дипломанта конкурсу, незважаючи на те, що рівень його виступу був оцінений компетентними слухачами 2-ю або 3-ю премією і він був у своїй групі єдиним учасником із України. Також членом журі був викладач класу фагота Львівського музичного училища Федун М. Отак виглядав один із різновидів «української зради»...Цим вчинком обурювався В. М. Апатський, який не був у складі журі конкурсу і тому, на жаль, в даній ситуації не міг втрутитися у несправедливе рішення журі.

Отже, незважаючи на різні труднощі та проблеми з інструментарієм, тростинами, нотним матеріалом, фінансовим забезпеченням та утисками російських членів журі, українські фаготисти достойно вийшли переможцями у конкурсних баталіях і довели право на існування й життєздатність національної фаготової школи України.

Література

1. Вовк Р. Володимир Апатський – фундатор сучасної київської фаготної школи: виконавець, педагог, науковець. *Виконавське музикознавство. Науковий вісник*. К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. Вип. 47. Книга 11. С. 82–90.

2. Посвалюк В. Т. Участь українських музикантів-духовиків у виконавських конкурсах. *Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського*. 2009. №1 (2). С. 54–63.

3. Посвалюк В. Т. Мистецтво гри на трубі в Україні: монографія. Київ: КНУКІМ, 2006. 400 с.

References

1. Vovk, R. (2005). *Volodymyr Apatskyi – fundator suchasnoi kyivskoi fahotnoi shkoly: vykonavets, pedahoh, naukovets* [Volodymyr Apatskyi – the Founder of Modern Bassonist School: Graduate, Pegagogue, Scientist]. *Vykonavske muzykoznavstvo. Naukovyi visnyk – Performers Music Studies. Scientific Bulletin*. K.: NMAU im. P. I. Chaikovskoho Publ. Iss. 47. Book 11. pp. 82–90. [in Ukrainian].
  2. Posvaliuk, V. T. (2009). *Uchast ukrainskykh muzykantiv-dukhovyktiv u vykonavskykh konkursakh*. [Participation of Ukrainian Wind Musicians in Performance Competitions]. *Chasopys Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy im. P. I. Chaikovskoho – Journal of the P. I. Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine*. 2009. No. 1 (2). pp. 54–63. [in Ukrainian].
  3. Posvaliuk, V. T. (2006). *Mystetstvo hry na trubi v Ukraini: monohrafiia* [The Art of Playing the Trumpet in Ukraine: Monograph.]. Kyiv: KNUKIM Publ. 400 p. [in Ukrainian].
-

Starko V. H.

Candidate of Art History, Associate Professor
of Lviv M. V. Lysenko National Academy of Music
volstar20@gmail.com
orcid.org/0000-0001-5408-4033

Bassoonists of Ukraine in the Musical Landscape of Today: Regional Context

The paper is a short historical overview of the field of competitive activity of bassoonists in a certain time space. Competitions and festivals both abroad and in various cities of the former Soviet Union and independent Ukraine as well as the names of bassoonists–winners and programmes of competition works are mentioned. This paper demonstrates a historical aspect of the development of the competitive activities of Ukrainian performers, which was unfortunately initially inextricably linked with the Soviet reality. At the end of the paper there is an incomplete list of bassoonists who joined competitions. Despite various difficulties and problems with instruments, musical material, financial support, and harassment from Russian jury members, Ukrainian bassoonists deservedly emerged as winners in the competitive battles and proved the high level of the national bassoon school of Ukraine.

Key words: *bassoonists, competitions, wind instrument players-laureates, competition works, professional skills, bassoon school.*